

Bush boos over uitspraak VN-hof

Peter Vermij, journalist

De Amerikaanse regering heeft zijn handtekening ingetrokken onder een bijlage van een internationaal verdrag, omdat het zich niet langer wil onderwerpen aan oordelen van het Internationale Hof van Justitie (IHJ) in Den Haag. De terugtrekking was een reactie op uitspraken van het Hof die de VS voorschrijven gearresteerde buitenlanders te wijzen op de mogelijkheid van advies door hun consulaat. Het in 1969 getekende Verdrag van Wenen regelt de rechten en plichten van diplomaten en consuls in het internationale verkeer.

De aankondiging van de terugtrekking kwam kort nadat de Amerikaanse president Bush begin maart toezegde de zaak tegen 51 Mexicaanse terdoodveroordeelden te heropenen. Mexico had de V.S. voor het internationale gerecht gedaagd

Eric Freedman

omdat zijn burgers ter dood waren veroordeeld zonder te hebben gehoord dat ze hun consulaat om juridisch advies konden vragen.

In 1999 negeerden de V.S. een dringend verzoek van het Internationale Hof de executie van een Duitser uit te stellen in afwachting van een vergelijkbare klacht van Duitsland. Ook die zaak werd uiteindelijk door de VS verloren. De uitspraak bood nieuwe munitie voor advocaten van ruim honderd uitgeprocedeerde vreemdelingen in Amerikaanse dodencellen.

In binnen- en buitenland is met teleurstelling op de Amerikaanse stap gereageerd. 'Je terugtrekken uit een protocol uit gepikeerdheid over een zaak waarin de VS terecht zwaar verloor, is ondoordacht en kortzichtig,' zegt Eric Freedman, advocaat en hoogleraar constitutioneel recht aan Hofstra University in Hempstead, New York.

De Weense Conventie inzake diplomatieke betrekkingen kwam mede tot stand op aandringen van de Verenigde Staten. Het land maakte zich ook sterk voor het aanvullende protocol, waarvan de ondertekenaars het Internationale Hof van Justitie aanwijzen om geschillen te beslechten. De toevoeging moest naleving van de regels zeker stellen.

Amerika was in 1979 ook het eerste land dat op basis van het aanvullende protocol naar het Haagse hof stapte wegens de gijzeling van 52 Amerikanen in de ambassade in Teheran. Volgens critici van het besluit tot terugtrekking worden de belangen van Amerikaanse burgers dan

Bart Stapert

ook geschaad. 'De VS zien meer van hun burgers de wereld rondreizen dan welk ander land ook,' zegt Freedman. 'Geen land heeft daarom ook zoveel belang bij de Weense conventie als Amerika zelf.'

Bart Stapert, voormalig doodstraf-advocaat in New Orleans, Louisiana en nu werkzaam aan de Universiteit Utrecht, ziet de Amerikaanse stap als onderdeel van een patroon waarin het land zich terugtrekt uit internationale juridische kaders. 'Een zorgelijke ontwikkeling,' meent Stapert, 'want die kaders hebben deelname van de Verenigde Staten nodig om geloofwaardig te zijn.'

Volgens een woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken betekent de terugtrekking níét dat de VS niet meer gebonden zijn aan de Weense Conventie. Buitenlandse verdachten blijven recht houden op consulaire bijstand. De terugtrekking is een manier om het Amerikaanse binnenlandse rechtssysteem te beschermen tegen internationale inmenging 'op een manier die wij niet hadden voorzien toen we ons aansloten bij de conventie,' aldus de woordvoerder. Eerder al hadden de VS betoogd dat Duitsland de Conventie misbruikte om via het Internationale Hof de doodstraf in Amerika te bestrijden.

Queens Council wordt politiek correct

door Patrick van Ijzendoorn, journalist

Politieke correctheid heeft eindelijk de hogere regionen van de Britse rechtspraak bereikt. Onder een nieuw selectiesysteem moeten *Queens Counsels* (QC, een ererang voor advocaten) niet alleen hun eigen grenzen kennen, beter samenwerken met leden van hun juridische team en klantvriendelijker zijn, maar ook een gedegen kennis bezitten van diversiteit en andere culturen. 'Common sense', retorisch talent, kennis van jurisprudentie en schone nagels zijn niet meer voldoende. Een speciaal

panel zal de kandidaten ondervragen. Dit staat in een document dat is opgesteld door het ministerie van grondwetszaken, de *Bar Council* en de *Law Society*. Door een lek kwam het in handen van weekblad *The Lawyer*.

Volgens de bewindsman van Grondwetszaken, Lord Falconer, heeft dit niets te maken met 'political correctness gone mad' – een uitdrukking die dagelijks in de media terug te vinden valt – maar is het een poging om het vertrouwen in de rechtspraak te vergroten. De plannen typeren volgens critici de *caring-sharing, touchy-feely* politiek van New Labour.

Op de achtergrond speelt mee dat de regering vindt dat *solicitors* meer kansen moeten hebben om QC's te worden. Zij kunnen waarschijnlijk gemakkelijker aan de criteria voldoen dan zelfstandig werkende, traditionele en soms excentrieke *barristers*. In sommige *chambers*, zo schetst Harry Mount in *My Brief Career: The Trials of a Young Lawyer*, bestaan eeuwenoude gewoonten om elkaar geen hand te geven, geen aktentassen dragen en niet te praten tijdens het drinken van thee. Dat past niet in Tony Blairs Engeland.